Dosarul nr. 4-25032383-12-4-05062026 (4–1671/2026)

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

02 octombrie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (*sediul Buiucani*)

în componenţa:

Preşedintelui şedinţei, judecătorul – Veaceslav Cernalev

grefierului: Cristina Macovei;

Examinând în ședință publică, în procedură de rejudecare, cauza contravențională pornită în privința Alexandrei Procopii, învinuită de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, -

C O N S T A T Ă :

1. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție Seria MAI06 nr. 758639 din 05 martie 2025, întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, *****Alexandra a fost învinuită de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional.

Potrivit acuzației contravenționale formulate prin procesul-verbal, Alexandrei *****i s-a imputat că, la 03 martie 2025, ora 10:02, în mun. Chișinău, ***** 7/4, nu și-ar fi îndeplinit corespunzător obligațiile părintești, manifestate prin neasigurarea frecventării unei instituții de învățământ de către fiul său minor, **********, născut în anul *****, faptă calificată în baza art. 63 alin. (1) din Codul contravențional.

2. Cauza contravențională a fost remisă Judecătoriei Chișinău (*sediul Buiucani*) pentru examinare potrivit competenței.

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (*sediul Buiucani*) din 23 iulie 2025, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost declarat nul, iar procesul contravențional pornit în privința Alexandrei *****în baza art. 63 alin. (1) din Codul contravențional a fost încetat.

4. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, agentul constatator a declarat recurs.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 25 mai 2026, recursul agentului constatator a fost admis, hotărârea Judecătoriei Chișinău (*sediul Buiucani*) din 23 iulie 2025 a fost casată integral, iar cauza contravențională a fost remisă aceleiași instanțe pentru rejudecare, în alt complet de judecată.

6. Instanța de recurs a reținut, în esență, că soluția anterioară privind nulitatea procesului-verbal a avut un caracter excesiv de formalist, fără a fi stabilită existența unei vătămări concrete a drepturilor persoanei și fără examinarea în fond a acuzației contravenționale.

Totodată, instanța de recurs a indicat asupra necesității examinării circumstanțelor relevante pentru stabilirea existenței sau inexistenței elementelor contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, inclusiv a conduitei concrete imputate părintelui, a probelor administrate și a argumentelor referitoare la forma de instruire aleasă pentru copil.

7. În cadrul rejudecării, cauza a fost fixată pentru examinare în ședință publică, cu citarea participanților. Agentul constatator, fiind înștiințat despre data, ora și locul examinării cauzei, a solicitat examinarea acesteia în lipsa sa. *****Alexandra a recepționat citația pentru ședința de judecată, însă nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motive care ar împiedica examinarea cauzei.

În conformitate cu art. 455 alin. (2) și (3) din Codul contravențional, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa participanților. Agentul constatator a înștiințat în prealabil instanța și a solicitat expres examinarea cauzei în lipsa sa, iar neprezentarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, legal citată, nu împiedică judecarea cauzei.

8. Din materialele cauzei și din explicațiile oferite de *****Alexandra în cursul examinării anterioare rezultă că aceasta nu a negat faptul că fiul său minor nu frecventa, în sens fizic, o instituție de învățământ din Republica Moldova.

Totodată, *****Alexandra a susținut că minorul nu era lipsit de instruire, ci urma un program educațional online în cadrul unei instituții străine, despre care a afirmat că este acreditată, copilul studiind disciplinele corespunzătoare programului școlar.

În susținerea acestei poziții, la materialele cauzei au fost prezentate înscrisuri referitoare la serviciile educaționale contractate pentru minor, inclusiv contractul încheiat în vederea instruirii acestuia, documente privind programul educațional și dovada efectuării plăților pentru serviciile respective.

În apărarea sa a susținut, în esență, că părinții și-au realizat obligația de instruire și educare a copilului prin alegerea unei forme alternative de instruire și că simpla nefrecventare fizică a unei instituții de învățământ din Republica Moldova nu este suficientă pentru angajarea răspunderii contravenționale în baza art. 63 alin. (1) din Codul contravențional.

9. Potrivit art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, constituie contravenție neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau

de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului.

Norma menționată nu instituie o răspundere obiectivă a părintelui pentru orice abatere de la modalitatea obișnuită de organizare a procesului educațional. Pentru angajarea răspunderii contravenționale este necesar ca acuzarea să demonstreze existența unei conduite concrete care constituie neîndeplinirea ori îndeplinirea necorespunzătoare a obligației legale de educare sau instruire a copilului, precum și imputabilitatea acestei conduite persoanei în privința căreia a fost pornit procesul.

10. Potrivit principiului prezumției de nevinovăție, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții este considerată nevinovată până când vinovăția sa este dovedită în modul prevăzut de lege, iar dubiile care nu pot fi înlăturate prin administrarea probelor se interpretează în favoarea persoanei acuzate.

11. Conform art. 458 din Codul contravențional, la adoptarea hotărârii instanța verifică, între altele, existența faptei contravenționale, vinovăția persoanei și celelalte circumstanțe relevante pentru justa soluționare a cauzei.

12. Potrivit art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, va fi încetat în cazul în care nu există faptul contravenției. Conform art. 461 alin. (1) din Codul contravențional, dacă pe parcursul judecării cauzei se constată unul dintre temeiurile prevăzute la art. 441, instanța încetează procesul contravențional.

13. Examinând cauza în limitele acuzației contravenționale formulate, verificând materialele administrate de agentul constatator și înscrisurile prezentate de apărare, precum și ținând cont de indicațiile instanței de recurs, instanța constată că probele acumulate nu demonstrează existența faptului contravenției imputate Alexandrei Procopii.

14. Instanța subliniază că obiectul prezentei examinări nu îl constituie aprecierea în abstract a legalității „homeschoolingului” în Republica Moldova și nici stabilirea existenței unui drept general și necondiționat al părinților de a substitui sistemul național de învățământ prin instruirea copilului la domiciliu.

15. Acuzația concretă formulată împotriva Alexandrei *****constă în faptul că aceasta, la data de 03 martie 2025, nu și-ar fi îndeplinit obligațiile părintești prin neasigurarea frecventării unei instituții de învățământ de către minorul **********.

16. În consecință, instanța este ținută să verifice dacă probele administrate demonstrează tocmai această conduită, fără a putea extinde acuzația asupra unor fapte distincte, precum eventuala nerespectare a procedurilor administrative de

recunoaștere a studiilor efectuate în străinătate, lipsa unei autorizări sau acreditări a unui anumit program educațional ori practicarea unei forme nepermise de instruire la domiciliu, în măsura în care asemenea fapte nu au fost individualizate prin procesul-verbal ca obiect al acuzației.

17. Din probele aflate la dosar rezultă că minorul ********** nu era, potrivit poziției părinților, lipsit de instruire. Dimpotrivă, au fost prezentate înscrisuri din care rezultă întreprinderea de către părinți a unor acțiuni concrete în vederea asigurării instruirii copilului prin intermediul unui program educațional organizat în regim online.

18. Contractul privind serviciile educaționale constituie un element obiectiv care confirmă că părinții minorului au contractat servicii destinate instruirii acestuia. Dovada efectuării plăților pentru serviciile respective susține, la rândul său, caracterul efectiv, iar nu pur declarativ, al demersurilor întreprinse de părinți.

19. Documentele referitoare la programul educațional sunt relevante prin faptul că susțin afirmația că minorului îi era destinat un proces organizat de instruire, cu un anumit curriculum și activități educaționale, și nu simpla supraveghere sau instruire informală de către părinți la domiciliu.

20. Instanța nu constată, pe baza acestor înscrisuri, că programul concret urmat de minor era în mod cert acreditat de autoritatea competentă a unui stat străin sau că acesta beneficia automat de recunoaștere în sistemul educațional al Republicii Moldova. Materialele cauzei nu oferă suficiente elemente pentru o asemenea constatare pozitivă.

Însă lipsa unei probe suficiente privind acreditarea sau recunoașterea programului nu poate fi transformată, prin ea însăși, într-o probă a faptului contravențional descris în procesul-verbal.

21. Pentru a fundamenta acuzația formulată, agentului constatator îi revenea obligația de a administra probe suficiente pentru a stabili situația reală a instruirii minorului și, în particular, de a verifica natura programului educațional indicat de părinți, înscrierea efectivă a minorului, participarea acestuia la procesul de instruire, statutul instituției care presta serviciile educaționale și relevanța juridică a acestei forme de instruire în raport cu obligațiile impuse părinților de legislația Republicii Moldova.

Or, din materialele cauzei nu rezultă efectuarea unor asemenea verificări într-o manieră care să permită instanței să constate că programul educațional invocat era fictiv, că minorul nu participa efectiv la procesul de instruire sau că, în

pofida existenței contractului și a plăților efectuate, copilul era în realitate lipsit de educația și instruirea pe care părinții erau obligați să i le asigure.

22. De asemenea, nu rezultă că agentul constatator ar fi solicitat autorităților competente din domeniul educației o apreciere asupra situației concrete a minorului ori ar fi verificat dacă studiile efectuate prin programul respectiv puteau face obiectul unei proceduri de recunoaștere sau echivalare.

23. Instanța reține că legislația în domeniul educației stabilește reguli referitoare la formele în care se organizează învățământul primar, iar posibilitatea alegerii educației copilului de către părinți nu poate fi interpretată ca un drept absolut de a înlătura cerințele imperative ale legislației naționale.

24. Totuși, existența unor asemenea cerințe nu dispensează acuzarea de obligația de a demonstra, în cauza concretă, faptul contravențional individualizat prin procesul-verbal. Caracterul eventual necorespunzător legislației naționale al formei de instruire alese de părinți nu poate fi prezumat și nici dedus exclusiv din faptul că minorul nu frecventa fizic o școală din Republica Moldova.

25. Instanța face distincție între instruirea exclusiv la domiciliu, organizată unilateral de părinți, și situația invocată în prezenta cauză, în care se susține că minorul era înscris într-un program educațional organizat de o entitate străină și urma cursurile acesteia în regim online.

26. Înscrisurile prezentate nu permit instanței să confirme definitiv conformitatea acestei forme de instruire cu toate cerințele legislației educaționale naționale, dar sunt suficiente pentru a pune sub un dubiu obiectiv teza factuală a acuzării potrivit căreia părintele pur și simplu nu ar fi asigurat instruirea copilului.

27. În această situație, pentru constatarea existenței contravenției era necesară administrarea unor probe suplimentare de către autoritatea competentă, care să demonstreze că demersurile invocate de părinte nu reprezentau, în realitate, un proces educațional apt să satisfacă obligația de instruire a minorului.

28. Instanța nu poate suplini deficiențele activității de constatare prin identificarea din oficiu a unor noi elemente factuale susceptibile să fundamenteze răspunderea contravențională și nici nu poate reformula acuzația în defavoarea persoanei în privința căreia a fost pornit procesul.

O asemenea abordare ar fi incompatibilă cu principiul contradictorialității, cu prezumția de nevinovăție și cu obligația instanței de a păstra echilibrul dintre acuzare și apărare.

29. Prezenta soluție nu reia raționamentul hotărârii casate. La rejudecare, instanța nu întemeiază încetarea procesului pe nulitatea procesului-verbal și nu

atribuie caracter determinant pretinselor deficiențe formale care au constituit obiectul examinării anterioare.

Dimpotrivă, în conformitate cu indicațiile Curții de Apel Centru, instanța a examinat cauza în fond, a verificat elementele acuzației prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, conduita concretă imputată Alexandrei Procopii, înscrisurile privind forma de instruire a minorului și relevanța acestora pentru stabilirea existenței faptului contravenției.

30. În urma acestei examinări, instanța constată că materialele administrate nu permit stabilirea faptului că, la data indicată în procesul-verbal, minorul era lipsit de instruire ca urmare a neîndeplinirii de către Alexandra *****a obligațiilor sale părintești.

Această concluzie nu echivalează cu recunoașterea, în abstract, a legalității oricărei forme de instruire online sau la domiciliu și nici cu validarea ori recunoașterea programului educațional concret invocat de părinți.

31. Concluzia instanței este limitată la acuzația formulată în cauza examinată: probele administrate de agentul constatator nu demonstrează existența faptului concret imputat Alexandrei Procopii, iar instanța nu poate substitui lipsa probelor prin prezumții defavorabile acesteia.

În materie contravențională, o soluție de sancționare nu poate fi întemeiată pe probabilitatea că persoana ar fi putut încălca o obligație legală, ci numai pe constatarea, în baza unui ansamblu probator suficient și concordant, a existenței faptei contravenționale și a vinovăției persoanei.

32. În cauza examinată, materialele administrate nu permit instanței să constate existența faptului contravențional descris în procesul-verbal cu privire la contravenție Seria MAI06 nr. 758639 din 05 martie 2025.

În particular, faptul că minorul nu frecventa fizic o instituție de învățământ din Republica Moldova, examinat izolat, nu este suficient pentru concluzia că Alexandra *****nu a asigurat instruirea acestuia, în condițiile existenței unor înscrisuri care confirmă demersuri concrete pentru includerea copilului într-un program educațional și în lipsa verificării de către agentul constatator a naturii și statutului acelui program.

33. Dubiul rezultat din insuficiența probelor acuzării nu poate fi înlăturat prin transferarea asupra Alexandrei *****a obligației de a demonstra că nu a săvârșit contravenția.

34. Prin urmare, instanța ajunge la concluzia că nu există faptul contravenției imputate Alexandrei Procopii, circumstanță care, potrivit art. 441

alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, impune încetarea procesului contravențional.

35. În conformitate cu art. 461 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea acestui temei în cadrul judecării cauzei determină încetarea procesului contravențional.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu art. 441 alin. (1) lit. a), art. 458, art. 460-462 din Codul contravențional, instanța de judecată, –

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se încetează procesul contravențional pornit în privința Alexandrei *****în baza art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, deoarece nu există faptul contravenției.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (*sediul Buiucani*), în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărârii, iar pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale - de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1) din Codul contravențional.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Veaceslav CERNALEV